

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets § 71-tilsyn

Dato: 16-03-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPNFF
Sagsnr.: 2002161
Dok. nr.: 1131088

Folketingets § 71-tilsyn har den 25. februar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 36 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 37:

”Hvilke konkrete initiativer er der iværksat for at nedbringe anvendelsen af lange fastholdelser i psykiatrien?”

Svar:

Sundheds- og Ældreministeriet har anmodet Sundhedsstyrelsen om bidrag til besvarelse af spørgsmålet.

Sundhedsstyrelsen har den 10. marts 2020 bl.a. oplyst følgende, som jeg kan henviser til:

”Sundhedsstyrelsen har for nylig sendt et udkast til Vejledning om anvendelse af tvang m.v. i psykiatrien i høring. Heri har styrelsen oprettet et særskilt afsnit vedr. fastholdelse, hvor det præciseres, at fastholdelse kan ske med tre formål:

1. Fastholdelse i forbindelse med overførsel, dvs. at en patient, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling, kan fastholdes og om fornødent med magt føres til et andet opholdssted på sygehuset.
2. Fastholdelse i forbindelse med et andet tvangsindgreb, f.eks. i forbindelse med indgivelse af akut beroligende medicin eller bæltefiksering. Der er hermed ikke tale om fastholdelse som selvstændig tvang, men fastholdelse som en nødvendighed for at gennemføre et andet tvangsindgreb. Varigheden af denne form for fastholdelse er kortvarig og udelukkende i direkte tilslutning til at gennemføre et andet tvangsindgreb. Såfremt der er behov for fastholdelse herudover, er der tale om en selvstændig tvangsforanstaltning.
3. Fastholdelse som selvstændig tvangsforanstaltning, det vil sige fastholdelse uden andre samtidige foranstaltninger, kan kun anvendes helt kortvarigt med henblik på at undgå en anden tvangsforanstaltning. Om fastholdelse i en konkret situation er at betragte som ’mindste middel’ vil bero på en konkret faglig vurdering, herunder inddragelse af patientens forhåndstilkendegivelse. Fastholdelse som selvstændig tvangsforanstaltning skal være så kort som muligt og bør aldrig have en varighed på mere end en time.

I relation til fastholdelse som en selvstændig tvangsforanstaltning gives der i en del af høringssvarene udtryk for, at en time er for lang tid. Der er i den forbindelse rejst ønske om, at varigheden af denne type af fastholdelser ikke bør være længere end 30 minutter.

Med dette tiltag ønsker Sundhedsstyrelsen at medvirke til at tydeliggøre og afgrænse brugen af fastholdelser, herunder lange fastholdelser.

Ovennævnte vejledning fokuserer derudover også på nogle af de bestemmelser i psykiatriloven, der har til formål at forebygge anvendelsen af tvang. Derfor er både omstændighederne omkring forhåndstilkendegivelser, behandlingsplaner og eftersamtaler uddybet. Disse afsnit drejer sig om inddragelse af patienten, samt om at skabe klarhed og gennemskelighed under behandlingen.

Sundhedsstyrelsen har et generelt fokus på nedbringelse af anvendelse af tvang, herunder brugen af fastholdelser. Som et vigtigt led i realiseringen af målsætningen om at forbedre kvaliteten i den regionale psykiatri indgik Danske Regioner og det daværende Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse i 2014 en national partnerskabsaftale om at halvere brugen af bæltefikseringer og nedbringe den samlede brug af tvang inden udgangen af 2020. Der blev i den forbindelse afsat midler til at nå disse mål, der skal anvendes til øgede ressourcer til initiativer i regionerne om patientinddragelse, kompetenceudvikling samt udbredelse og implementering af metoder med gode nationale og internationale erfaringer. Sundhedsstyrelsen har sammen med regionerne og Sundhedsdatastyrelsen udviklet en national model til monitorering af anvendelsen af tvang. Monitoreringen offentliggøres halvårligt og kommenteres af Sundhedsstyrelsen. Udviklingen følges og drøftes i Task Force for psykiatriområdet.”

Jeg vil afslutningsvist bemærke, at det - som jeg tidligere har nævnt - er meget bedrøveligt at høre om patienter, som har været fysisk fastholdt i meget lange perioder.

. / . Jeg vil derfor på ny henvise til mit svar på § 71-tilsynet alm. del - spm. 28 (folketingsåret 2019-2020), hvoraf det b.la. fremgår, at proportionalitetsprincippet altid skal overholdes i forbindelse med anvendelse af fysisk tvang, jf. psykiatrilovens § 4. Jeg skal desuden henvise til min besvarelse af dags dato på § 71-tilsynet alm.del - spm. 40.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Nina Fjord Fromberg